

Có cần thêm F,J,W,Z trong bảng chữ cái tiếng Việt?

Xung quanh ý tưởng “thêm 4 ký tự W, Z, J, F vào bảng chữ cái tiếng Việt để sử dụng trong công nghệ thông tin và hệ thống giáo dục”, VietNamNet trao đổi với GS Trần Trí Dõi, khoa Ngôn ngữ học,.

GS Trần Trí Dõi: Về mặt ngôn ngữ học không có chuyện “tiếng Việt và chữ viết”

Thưa GS, tiếng Việt đã có sáng tạo trên việc sử dụng ký tự Latinh để ghi âm tiếng Việt nhưng có phải tiếng Việt đã phức tạp hóa các chữ cái Latinh là W, Z, J, F thành các chữ kép? Đây có phải là lý do khiến tiếng Việt khó hòa nhập quốc tế?

GS Trần Trí Dõi: Lập luận như vậy là không đúng. Nói rằng “Tiếng Việt đã có sáng tạo trên việc sử dụng ký tự Latinh để ghi âm tiếng Việt nhưng có phải tiếng Việt đã phức tạp hóa các chữ cái Latinh là W, Z, J, F thành các chữ kép” là nói ngược bèn chữ cái a vẫn để. Đúng ra là “tiếng Việt là như vậy, khi sáng tạo ra chữ viết bảng chữ cái Latinh, người đặt chữ viết đã dùng những con chữ tiếng thích đã có để phiên âm tiếng Việt”. Do đó, hoàn toàn không có chuyện “tiếng Việt đã phức tạp hóa các chữ cái Latinh là W, Z, J, F thành các chữ kép”. Nói như thế là muốn kiêu “bên cạnh bàn tay”, để vẽ cho chữ viết cái tiếng Việt.

Cho nên việc đặt tiếp câu hỏi “Đây có phải là lý do khiến tiếng Việt khó hòa nhập quốc tế?” thì mọi người có thể trả lời.

Nhân đây, tôi xin nói rằng về mặt ngôn ngữ học không có chuyện “tiếng Việt và chữ viết cái nó” là trở ngại cho việc nó hòa nhập quốc tế. Cái trở ngại là do người sử dụng nó, người nhận nhiệm vụ làm cho nó hòa nhập thế giới không để hiểu biết để thực hiện nhiệm vụ nên đã đưa ra lý do để biện minh cho mình mà thôi. Nhiệm vụ chữ viết trên thế giới có thu nhập là bảng chữ viết cái tiếng Việt đâu mà người ta vẫn không đặt ra vấn đề “khó hòa nhập quốc tế”.

Nếu đưa các ký tự này vào bảng chữ cái, chúng ta có nên thay đổi cách cấu tạo nên các từ trong tiếng Việt?

GS Trần Trí Dõi: Câu hỏi này đặt ra hai vấn đề khác nhau hết sức quan trọng đối với chữ viết tiếng Việt.

Đó là “đưa các ký tự này vào bảng chữ cái” cái tiếng Việt hay là “thêm các ký tự này” dùng cho “công nghệ thông tin”. Câu hỏi nêu ra thu hẹp vào vấn đề thế nhất. Nếu mà đưa thêm các ký tự này vào bảng chữ cái, để thế đó làm thay đổi cách cấu tạo nên các từ trong tiếng Việt hiện nay, theo ý kiến riêng của tôi, sẽ là một “thảm họa” đối với chữ viết tiếng Việt. Và thảm họa này

nó ṣ kéo theo tḥ m ḥ a ḳp ṿ giáo ḍc, ṿ xã ḥi, ṿ in ̣n, ṿ ṣ tịp ṇi truỵn tḥng văn hóa v.v.

Chúng ta nên nḥ, ḥu qụ c̣a quy đ̣nh ṿ cách vịt “i” hay “y” trong chính ṭ ṭng Vịt xụt phát ṭ ṣ “tịn ḷi” c̣a máy tính đã hành ḥ xã ḥi, hành ḥ giáo ḍc ba ṃi i năm nay và ṿn ṣ cḥa bịt đ̣n khi nào ḳt thúc. Ḅy gị ḷi thêm vịc “đ̣a các ký ṭ này vào ḅng cḥ cái, thay đ̣i cách c̣u ṭo nên các ṭ trong tịng Vịt” thì không bịt ṣ hành ḥ y ṣ ḷn đ̣n ṃc nào và ṣ kéo dài cho đ̣n khi nào.

Còn ṇu cḥ là vịc “thêm các ký ṭ này” dùng cho “công ngḥ thông tin” thì không liên quan gì đ̣n ḅng cḥ cái tịng Vịt.

Môn ḥc này, hay tài lịu gịi thịu ṿ “công ngḥ thông tin” cḥ c̣n nêu “phạm ḷ” là đ̣, không c̣n pḥi đ̣i u cḥ nh ḅn cḥ cái c̣a tịng Vịt làm gì.

Nhân đây, tôi xin nói thêm ṛng tịng Vịt là ṃt ṿn đ̣ c̣a ngôn ng̣ ḥc nên ḅn cḥt c̣a nó là ṃt ṿn đ̣ xã ḥi cḥ không đ̣n thụn là ṃt ṿn đ̣ c̣a ḳ thụt. Cách suy nghĩ xụt phát ṭ ḳ thụt và nói ṛng ngôn ng̣ không đ̣p ̣ng cái yêu c̣u c̣a mình nó g̣n gịng nḥ vịc ng̣̣i đ̣ng gịy yêu c̣u khách đ̣o cḥn cho ṿa ṿi gịy mình đ̣ng.

GS có ý kịn gì tṛ̣c 3 lý do đ̣ đ̣a nḥng ký ṭ này vào ḅng cḥ cái:

- ̣̣̣̣ Trong c̣ng đ̣ng ng̣̣i i ṣ đ̣ng máy tính, các ký ṭ trên đã ṛt quen thục cḥ ỵ u đ̣ c̣u ṭo nên các cḥ cái ă, ̣, â, ê, ̣. - ̣̣̣̣ ṃt ṣ môn ḥc trong nhà tṛ̣ng, nhóm ký ṭ trên cũng đ̣̣c ṣ đ̣ng, nḥt là môn toán. Trong nhịu văn ḅn, sách báo đ̣u có ṣ đ̣ng các ký ṭ trên. Ví đ̣ cḥ vịt ṭ ṭ c̣a ṭ “trung ̣̣ng” (TW).

- ̣̣̣̣ Trong các nhà tṛ̣ng hịn nay đ̣u đ̣y công ngḥ thông tin, công ngḥ thông tin đ̣̣c xem là kịn tḥc c̣n pḥi pḥ c̣p trong tḥi đ̣i hịn nay”.

GS Tṛn Trí Ḍi: Ba lý do trên cḥa tḥ là ba lý do đ̣ đ̣ thuỵt pḥc ṃi ng̣̣i. Ḅi vì:

- Ṇu “Trong c̣ng đ̣ng ng̣̣i i ṣ đ̣ng máy tính, các ký ṭ trên đã ṛt quen thục cḥ ỵ u đ̣ c̣u ṭo nên các cḥ cái ă, ̣, â, ê, ̣.” thì vịc có hay không có chúng đã tḥc ṣ không còn là tṛ̣ng̣i trong vịc “ ṣ đ̣ng máy tính”. Đã không có tṛ̣ng̣i, ḷi đ̣t thêm ra đ̣ làm pḥc ṭp hóa ḅng cḥ cái c̣a tịng Vịt. Làm nḥ tḥ có pḥi là gịng nḥ ng̣̣i “không có vịc gì ṇa thì đ̣t vịc ra mà làm ṿy”.

- Còn nḥ nói ṛng “̣ ṃt ṣ môn ḥc trong nhà tṛ̣ng, nhóm ký ṭ trên cũng đ̣̣c ṣ đ̣ng, nḥt là môn toán. Trong nhịu văn ḅn, sách báo đ̣u có ṣ đ̣ng các ký ṭ trên. Ví đ̣ cḥ vịt ṭ ṭ c̣a ṭ “trung ̣̣ng” (TW).” thì ḷi càng không thuỵt pḥc đ̣̣c. Ḅi vì, trong môn toán cḥ Vịt ṿn là cḥ Vịt. Khi dùng cḥ Vịt trong môn toán, cḥ vịt ỵ không đ̣n thụn cḥ là “ký ṭ” ṇa mà nó đã tṛ̣ thành “ký hịu”, do đó các ký ṭ này cũng gịng nḥ nḥng ký hịu khác không pḥi ký ṭ. Ṇu xụt phát ṭ môn toán, cḥc cũng không ai đ̣a nḥng ký hịu nḥ “>” vào “ḅng cḥ cái tịng Vịt”. Còn nḥ cho ṛng tịng Vịt có cách vịt “trung ̣̣ng” (TW) thì c̣n có thêm “W”. Nḥng trong tịng Vịt cũng có cách vịt “trung ̣̣ng” là (Ṭ). Ṿy vì lý do gì đ̣ pḥi dùng (TW) cḥ không pḥi (Ṭ)?

- Cụi cùng cách ḷp lụn “Trong các nhà tṛ̣ng hịn nay đ̣u đ̣y công ngḥ thông tin, công ngḥ thông tin đ̣̣c xem là kịn tḥc c̣n pḥi pḥ c̣p trong tḥi đ̣i hịn nay” đ̣ cho ṛng xụt

Tuấn Trĩ

cho biết: “Chức trách nhiệm soạn thảo thông tin này không phải bây giờ mới có. Trước đây, Ủy ban Khoa học kỹ thuật nhà nước (nay là Bộ Khoa học - công nghệ) và Bộ Thông tin - truyền thông cũng từng đặt vấn đề soạn thảo thông tin chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt như ngành chữ a làm được”.

Bản thảo suy nghĩ vì sao chức trách nhiệm của Việt ngữ Việt không phải bây giờ mới có và Ủy ban Khoa học kỹ thuật nhà nước (nay là Bộ Khoa học - công nghệ) rồi đến Bộ Thông tin - truyền thông cũng từng đặt vấn đề soạn thảo thông tin chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt như ngành chữ a làm được không?

Theo suy nghĩ của tôi, nói rằng Ủy ban Khoa học kỹ thuật nhà nước (nay là Bộ Khoa học - công nghệ) đặt vấn đề soạn thảo thông tin chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt như ngành chữ a làm được là chưa cần nhắc. “Chưa làm được” hay “không nên làm”, rồi có thể là một trong hai lý do đó thôi. Đầu có phải là các vị thuộc Ủy ban Khoa học kỹ thuật nhà nước trước đây thấy cần thiết mà “không chịu làm”? Còn Bộ Thông tin - Truyền thông cũng từng đặt vấn đề soạn thảo thông tin chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt như ngành chữ a làm được là là chuyện khác. Vì tiếng Việt và chuẩn hóa tiếng Việt là một vấn đề của khoa học xã hội.

Nước ta, có viện “Ngôn ngữ học” của Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, có các khoa chuyên Ngôn ngữ học của các trường Đại học như ngành ngữ văn này có được giao nhiệm vụ đâu. Chẳng mình Bộ Thông tin – Truyền thông với chức năng “thông tin - truyền thông” thì khi bàn về “chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt” liệu có làm được không.

Còn vào lúc này Bộ GD-ĐT là giao cho ngành nhà làm “công nghệ thông tin” chịu trách nhiệm soạn thảo thông tin chuẩn hóa mã số vấn đề của tiếng Việt thì đúng là cách làm “vào thời buổi giáo dục bây giờ”. Chức là ngành nhà làm “công nghệ thông tin” của Bộ Giáo dục và Đào tạo sẽ làm được như ngành gì mà và Ủy ban Khoa học kỹ thuật nhà nước (nay là Bộ Khoa học - công nghệ) rồi đến Bộ Thông tin - truyền thông đã chưa làm được? Tôi không nghĩ như vậy vì đây vẫn là lĩnh vực chuyên môn.

Vì thế, bản hội tôi “có khuyến cáo gì đối với đề thảo soạn thảo công bố học với ngành xuất khác?” hay không thì tôi chỉ xin đề nghị như sau:

Nếu như chịu xuất phát từ yêu cầu “điều chỉnh” của “công nghệ thông tin” thì chỉ là công việc của riêng môn “công nghệ thông tin”. Không nên gán nó với việc điều chỉnh bảng chữ cái chính tả tiếng Việt liên quan đến hoạt động giáo dục hiện nay, vì chỉ viết và chính tả là một vấn đề xã hội. Việc điều chỉnh bảng chữ cái chính tả tiếng Việt liên quan đến hoạt động giáo dục chỉ cần tuân thủ nguyên tắc “tiên thu phục dân” và nhiệm vụ chuyên chi phí vô hình khác. Liệu chúng ta đem bỏ với người dân việc chi tiêu và ý chí của họ đã đến lúc là cần thiết và có kết quả?

-Xin cảm ơn GS!

- Nguyễn Hữu Ngọc (thực hiện)

-

Ông Quách Tuấn Ngọc, Cục trưởng Cục Công nghệ Thông tin: Số công bố và tin

Hiện nay, bạn soạn thảo bao gồm các nhà ngôn ngữ học, chuyên gia công nghệ thông tin và cộng đồng.

Những thông tin bạn đưa vào nội dung thảo luận này chỉ là dự đoán và không chính xác.

Theo quy trình, (Sinh viên) thành lập thảo luận về các công bố trên trang web của Bộ GD-ĐT để

Ông Nguyễn Minh Công Giảng Viên Trường GD-ĐT, hệ thống Kỹ Thuật Máy Bắn, Trường Đại học Bách Khoa Hà Nội
- Nguyễn Hoàng

Nguồn: Vietnamnet, 11/8/2011